

Predikatie over Handelingen 11:23, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 14 september 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 27:1 en 2.

Gelezen: Handelingen 11:19-30.

Gebod:

Doe ons, Heere, door Uw genade naderen tot U met eerbied, met ontzag en met vrijmoedigheid. Met ontzag, omdat Gij de grote God zijt, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn; met vrijmoedigheid en eenvoud en oprechtheid, omdat Gij tot ons gekomen zijt, tot ons gekomen zijt, niet slechts met stoffelijke, maar ook met geestelijke en eeuwige gaven, tot ons gekomen zijt met en in de Zoon Uwer liefde. Ach, Heere, doe ons dat zien; doe ons door Uw genade geloven in U. Leer ons Uw bedoeling kennen en ter harte nemen, en, door Uw liefelijkheid getrokken, komen tot U en ons geven aan U, voor de tijd en voor de eeuwigheid, naar lichaam en ziel. Dan zouden we met ons hart hebben gezongen: "Deez' ene zaak heb ik begeerd van God". En wat zou het groot zijn, want wat is er onder het zichtbare en tastbare dat hiermee te vergelijken is? Niet alleen valt de wereld hierbij in het niet, maar hierbij is de wereld zondig en verwerpelijik, geheel verwerpelijik.

Door Uw goede voorzienigheid mogen we nog weer hier zijn, en ons doel is U bekend. Geef, Heere, wat we nastreven: de prediking van Uw Woord, de verkondiging van het Evangelie, te getuigen van de Waarheid gelijk ze in U is. En wil hiervoor plaats in onze harten maken, in het hart van een kind en in het hart van een oudere, in het hart van menigeen. Want van nature is ons hart ledig, behalve dan dat het vol is van dingen waarvan het ledig moest zijn.

Gedenk onze zieken, rouwdragenden, verpleegden. Op deze dag is er één onder ons ten grave gedaald. Gedenk de familie. Sterk hen, en wil hen het nut van de moeilijkheid, van het verdriet, niet onthouden.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie. Gedenk de mensheid in haar onuitsprekelijke ellende. Wees in het midden des toorns des ontfermens gedachtig, en laten wij ons, Heere, en laat menigeen zich nog als een vuurbrand laten rukken uit wat vuur is.

Amen.

Gezongen: Psalm 36:3.

Ik zou graag, toehoorders, in deze ogenblikken met u willen nadenken over een gedeelte van het 23e vers van Handelingen 11. Daar staat:

“En vermaande hen allen, dat ze met een voornemen des harten bij den Heere zouden blijven”.

Dat is een schoon woord, nietwaar, een woord dat de Kerk des Heeren nodig heeft: bij de Heere te zijn en dan bij Hem te blijven. Wie dit volbrengen mag, is overgelukkig. Met zijn geluk is niets te vergelijken. Zijn geluk is niet alleen vol inhoud, maar het is van een eeuwige duur. “Ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen” (Ps. 23:6).

Stefanus was de marteldood gestorven, en dit had ten gevolge gehad dat velen waren gevluht. Zo staat het geschreven in ons teksthoofdstuk. Maar al waren deze mensen vertrokken, ze hadden toch niet opgehouden te spreken van de dingen die hen van God waren geschonken, van de dingen van het Koninkrijk des hemels. Ze hadden niet opgehouden te spreken van Hem Die hen gekocht en verlost had. Dit was door de Heere gezegend, rijk gezegend, zodat deze mensen bij al hun droefheid een grote vreugde hadden. Ze zagen dat het Koninkrijk Gods kwam. Dit komt altijd, maar men ziet het niet altijd. Het gerucht van wat er daar in Antiochië had plaatsgehad en nog plaatsvond, was gekomen in Jeruzalem, en vandaar had men gezonden Barnabas. En Barnabas in Antiochië gekomen zijnde en ziende wat er gebeurd was, verblijdde zich, en tegelijkertijd vermaande hij de discipelen, of de kinderen Gods, om met een voornemen des harten bij de Heere te blijven.

Velen waren daar in Antiochië bekeerd, begenadigd. Wat hadden ze gedaan? Wat doet een mens als hij zich bekeert, wanneer hij begenadigd wordt? Als een mens begenadigd wordt, dan leert hij zichzelf eerst kennen in zijn val, en de Heere doet hem dan tegelijkertijd verstaan de gevolgen van die val. En het zou te veel tijd vergen om over deze gevolgen na te denken en te spreken, maar we kunnen het u in korte woorden zeggen. Zie Golgotha en de dingen die daaraan vooraf zijn gegaan, en dan verstaat u wat de val betekent. De val betekent de vermoording van God. Het gaat altijd om de vraag wie baas is, God of wij. En nu wilden de mensen in de dagen van Jezus' omwandeling op aarde baas wezen, en zo hebben ze Christus aan het kruis gehecht. En dit is ons beeld.

Wanneer iemand begenadigd wordt, dan wendt hij zich af van zichzelf. Hij wil dan niets meer van zichzelf weten. Hij walgt van zichzelf, en er is geen ding of scep-sel in de wereld waarvan hij zo walgt als van zichzelf.

Als iemand begenadigd wordt, dan leert hij de Heere kennen. En dan zou dit zijn taal wel kunnen zijn, en is ook menigmaal zijn taal: “Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog” – “nu ziet U mijn oog”, en het gevolg: – “daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as” (Job 42:5, 6). Een mens kan wel eens spijt hebben. Spijt hebben is geen berouw hebben. Om berouw te kunnen hebben, moet men God zien, God, Zijn majesteit en Zijn lieflijkheid beide. En als iemand Gods majesteit en lieflijkheid ziet, dan zijn de woorden van Job de zijne, al gebruikt hij ze ook niet.

Wanneer iemand begenadigd wordt, dan verenigt hij zich met wat hem getoond wordt: met de Heere, met Jezus, en zo komt hij in de gemeenschap van de drie-enige God. En gekomen in de gemeenschap van de drie-enige God, merkt hij dat hij gereinigd is, vernieuwd is, vernieuwd is naar het beeld Gods; zoals ik u zondagmorgen gezegd heb: er heeft een nederdaling Gods plaats in het hart. En Dat wat nedergedaald is en nederdaalt, reinigt. En zo is het waar wat we in de Bergrede vinden: “Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien” (Matth. 5:8).

Wanneer iemand begenadigd wordt, dan bekeert hij zich nadat hij Christus en al Zijn weldaden heeft aangenomen, tot Hem gekomen zijnde. Hij bekeert zich, niet van zichzelf tot zichzelf, niet van de ondeugd tot de deugd, maar tot God. Hij bekeert zich tot God door het geloof in Jezus Christus. En wanneer nu iemand dit heeft mogen doen en het gedurig herhaalt, dan is in de grond voor hem alles goed, *alles*. En hij wenst het te doen met wat hij ontvangt van de Heere, met het zure zo goed als met het zoete. Want iemand die de goede keus gedaan heeft, die heeft geen verkiezing meer, en het is, gelijk ik opgemerkt heb, alles goed; in de grond is voor hem alles goed. Ik dacht vanmiddag: als iemand gaat sterven, dan moet hem dat een oorzaak van blijdschap zijn om meer dan één reden, maar ook om deze reden: omdat hij nu bukken en buigen mag voor God, Die gezegd heeft: “Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeren” (Gen. 3:19). Want de zaligheid, toehoorders, bestaat in niets anders dan hierin dat God God is, en wij niet in aanmerking komen, minder dan “een stofje van de weegschaal, een druppel van een emmer” (Jes. 40:15), dat God is Die Hij is, en dat ook wij zijn die we zijn.

Barnabas vermaande deze mensen. Barnabas – het staat in de Schrift – was een goed man (Hand. 11:24). Hij wordt ergens genoemd een zoon der vertroosting (Hand. 4:36), en verder wordt hiér van hem gezegd dat hij vol des Heiligen Geestes was. “Wat een mens moet dat geweest zijn!” Nee, zo moet u niet spreken. Barnabas was een zondaar, een goddeloze van zichzelf, maar hij kon zeggen en hij heeft ook gezegd: “Door de genade Gods ben ik wat ik ben” (1 Kor. 15:10). Hij heeft het alles zo hartelijk aan de Heere toegeschreven. En als men tot hem gezegd had: “Man, wat zijt gij voor een mens”, had hij dat niet aanvaard. Barnabas, zijnde een begenadigd mens, een hoogbegenadigd mens, had een hart van vlees. Een vlezen hart heeft lief; en naarmate men in de genade gevorderd is, ziet men de ellende van zijn naaste. En nu vermaande Barnabas de pasbekeerden. Hij zag de gevaren waarin zij waren en waarin ze nog komen zouden. Hij vermaande ze, hij wekte ze op, hij spoorde ze aan. Wat een voorrecht als men nog een mens ontmoeten mag die dat doet in liefde en in zachtmoedigheid, zoals de Heere Jezus dat altijd heeft gedaan. “Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen” (Matth. 11:29).

“Dat ze met een voornemen des harten bij den Heere zouden blijven”. Deze mensen waren bij de Heere, want men kan bij de Heere niet blijven als men niet bij Hem

is. Zij waren er. Zij waren bij Jezus. Zij waren bij God, in en door Jezus. En dat was zo gekomen: de Heere Jezus was tot hen gekomen. Ach, als dat niet gebeurt, dan heeft er niets goeds plaats. Want *wij* beginnen niet, maar als er een goed werk is, dan is God begonnen, en Hij is altijd Degene Die begint. “Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude” (Luk. 22:32). En toen de Heere gekomen was, zijn ook deze mensen gekomen. Christus was gekomen door Zijn Geest en Woord, en zij waren gekomen door het geloof, en zo was er een band ontstaan. En deze band is er nog en zal in alle eeuwigheid blijven. Vraag u maar af of deze band er ook bij u is.

Wanneer men nu gekomen is tot de Heere – de Heere tot ons en, als gevolg daarvan, wij tot de Heere – als men nu gekomen is tot de Heere, dan moet men bij Hem blijven. Er is geen enkele reden om van Hem weg te lopen. Bij Hem heeft men het goed, en zonder Hem heeft men het slecht, slecht hier al, maar vooral in de eeuwigheid zal dit zo wezen. O, daar beware toch de Heere ons voor, kinderen en grote mensen, te zijn en tot in eeuwigheid te blijven zonder Jezus. U kent de woorden van Groenewegen: “Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf”.

“*Blijven*”. Maar dat doen de meeste mensen niet. De meeste godsdienstige mensen blijven niet bij Jezus. Wat vinden ze aan Hem? Wat vinden ze aan de Waarheid, aan de leer der Waarheid, aan de prediking van Wet en Evangelie, wat vinden ze daaraan? Wel, tenslotte is het zo dat ze wat anders zoeken. Ze zoeken wat anders, en hierin zijn ze gelijk aan Orpa. Ruth en Orpa wisten beiden dat in Kanaän de Waarheid was, en in Moab niet. Ruth verkoos daar te wezen waar de Waarheid was. En dat verlangen naar de Waarheid was zo sterk bij Ruth, dat ze haar maagschap, haar volk, haar land erom verliet. Maar Orpa kon dat niet. Waarom kon Orpa dat niet? Ik heb het al gezegd: Orpa zocht wat anders. En als nu iemand wat anders zoekt dan de Waarheid, dan God, nu dan verlaat hij ook de leer, de Waarheid, en Jezus daarin.

De leer valt tegen. Men kwam tot en onder de leer, maar men zag niet onmiddellijk de portee, de strekking van de leer. Men begreep haar in het begin niet. Men zag niet recht wat de inhoud ervan was. Toen men na kortere of langere jaren, langzamerhand, begon te zien waar het eigenlijk om ging, kon men het niet langer volhouden, want men had zelf ook een leer. Er is maar één leer der Waarheid. Dus, wanneer er een leer is en een andere leer, dan één van tweeën: zijn ze niet beide fout, dan is één van tweeën fout. En dan verlaat een mens, die het niet kan verdragen dat het Evangelie niet kan worden gekend dan met verlies van eigen leven, de Waarheid, en hij kiest wat anders, en dat andere is de Waarheid niet. Gij ziet het in Johannes 6. Bij duizenden waren ze gekomen, maar langzaam maar zeker trok men zich terug. En wat was de oorzaak? “Deze rede is hard; wie kan dezelve horen?” (vs. 60). En dan hoort men liever de duivel prediken dan God, want God bedriegt niet en dat doet de duivel wel. Van nature is de mens vol bedrog, en nu voelt hij zich meer verwant met het bedrog van de duivel dan met de Waarheid die in de lippen van God gevonden wordt.

Men ziet gevaren, en men voelt of men meent dat men niet verder moet gaan. In

het begin van de Reformatie was de invloed van het Woord in Frankrijk zo groot, maar de vervolging kwam, en dit was oorzaak dat velen zich onttrokken, en we weten hoe weinig daarna het protestantisme in Frankrijk heeft betekend, en welke gruwelen er door Frankrijk zijn gedaan.

Men vreest dat belangen geschaad worden. Een mens let goed op zijn belangen, dat wil zeggen, hij let er in het geheel niet op, maar hij denkt dat hij het doet. Een mens let goed op zijn belangen. In betrekking tot deze zaak is hij allesbehalve gemoeidelijk. En wanneer hij nu ziet of vreest of denkt dat zijn belangen zullen geschaad worden, dan houdt zijn christendom op, en hij gaat te werk als een die geen christen is, als een natuurlijk mens. En daarom placht iemand uit de 18e eeuw dikwijls te zeggen: “Op de posten”, dat is: in de moeilijkheden, in de gevaren, “wordt het beproefd”.

Wat doet men als men blijft? Als men bij de Heere gekomen is en in Hem overgegaan is, en men blijft dan bij Hem, dan is wel het eerste dit dat men Hem aankleeft. Men kan niet meer van Hem scheiden. Gij hebt het gezongen: “Deez’ ene zaak heb ik begeerd van God”. Dat voelt men zelfs wanneer men nog niet in de Heere is gekomen, maar wanneer het achteraf blijkt dat men bestemd was om daar te komen. Als men dan in overtuiging is, dan kan men door niets en door niemand worden tegengehouden.

Ik heb dezer dagen nogal eens moeten denken aan “de Christenreize”. U kent dat boekje ook. Christen verlaat zijn huis niet voordat hij de zijnen heeft gewaarschuwd, of ze met hem mee wilden trekken, maar toen het bleek dat ze niet met hem mee wilden gaan, is *hij* gegaan, en hij is alléén gegaan. En zo dikwijls als hij alleen gaan móést, is hij alleen gegaan.

Onwederstandelijk is de zaligmakende bearbeiding des Heiligen Geestes. Daar komt geen redeneren aan te pas. Een begenadigd mens redeneert niet. Een begenadigd mens, als hij door het geloof werkt, dan kent hij maar twee zaken: de Wet die eist, en het Evangelie dat geeft. En in het kennen van deze twee zaken bestaat de gansen kennis van een christen: de kennis van de Wet die eist, en van het Evangelie dat geeft. En daarom zeg ik: een begenadigd mens redeneert niet, maar hij ziet door genade dat hij ermee klaar komt, met al zijn moeilijkheden, en een antwoord ontvangt op al zijn vragen. Hij kleeft de Heere aan, en hij volgt. Een begenadigd mens heeft geen ogen. In het paradijs zijn de ogen opengegaan, en als een mens genade krijgt, dan gaan ze weer dicht. Weet u het? Kent u het? Verstaat u het? Als een mens genade krijgt, dan gaan de ogen weer dicht. En nu staat er in de 146e Psalm: “De HEERE opent de ogen der blinden” (vs. 8), der blinden, niet der zienden, maar der blinden. U kent ook het woord van Jezus, tot de farizeeën gesproken: “Indien gij blind waart, zo zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien; zo blijft dan uw zonde” (Joh. 9:41).

Volgen! Vroeger zei men: “Blind voor de uitkomst, ziende het gebod”. Wanneer men op de weg des geloofs een voetstap zet, dan heeft al het redeneren opgehouden. Waarom? Omdat men al zijn belangen uit de handen gelegd heeft, en zichzelf met zijn

belangen gelegd heeft in de hand Gods. Nu zijn er geen redenen meer om bezorgd te wezen; wel om te zorgen, maar niet om bezorgd te zijn. “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U” (Ps. 39:8). En de eerste christen moet er nog komen om te zeggen: “Het is me tegengevallen”. Unaniem, als uit één mond, getuigen en juichen zij: “De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan; dies zijn wij verblijd” (Ps. 126:3). En die zorgende wereld, met al haar verzekeringen, met al haar vastigheden, ze zal nooit in staat zijn om God te loven, te danken en te prijzen, nooit!

Als iemand bij de Heere blijft, dan ziet hij niet op een ander, wat die doen zou. Hij vraagt niet van hem: “En gij, wat zijt gij van plan?” Nee, maar hij doet het als hij ertoe geroepen wordt. En dan kijkt hij niet naar links, noch naar rechts. Hij ziet alleen maar vooruit, op de Heere. En zo heeft Abraham zijn kind willen offeren, en Ruth haar land kunnen verlaten, en Jezus Zijn Vader kunnen volgen.

Wanneer iemand blijft, dan zoekt hij los te komen van de opinies van de mensen. En daartoe onderzoekt hij de Schrift, en hij overdenkt, als Maria, de dingen die hem aangaan en die God aangaan. En als dat nu waarlijk zo is, dan kan zo iemand nog wel eens in de gedachten krijgen om eens naar een ander te gaan, om die te raadplegen. En dan is het ongeveer steevast dat hij merkt dat de persoon die hij zou willen raadplegen, het niet weet. En dat is gelukkig, want nu zegt deze mens: “Maar ik hoef niet naar een ander. Ik ben blij; ik ben eens in mijn leven”, zegt hij, “blij geworden dat God alles wist, en ik niets, en dat is nu zo, en daarom heb ik geen mens nodig; ik kan het met de Heere af.” Deze en dergelijke dingen, en andere dingen ook nog wel, doet een mens die blijft.

Maar zij moesten blijven bij de Heere “*met een voornemen des harten*”. Als u nu deze woorden bekijkt, dan blijkt daaruit dat het geloof een werk des harten is. Wanneer iemand het geloof deelachtig wordt, dan gaat het door, dan gaat de bewerking des Geestes, Die de Geest des geloofs is, door tot op de bodem van de ziel, van het hart. En als het daar eenmaal gekomen is, dan blijft het er. Het is niet altijd even krachtig in zijn werking, maar het geloof of de wortel – de Schrift spreekt van een wortel – de wortel blijft. En dit is één van de dingen waaraan men zichzelf het best kan toetsen. Bij degene die maar een schijn geloof heeft, zijn het bewegingen: nu eens zo, en morgen weer anders, en gisteren was het ook anders. Als iemand een waarachtig geloof heeft, dan is het altijd in de grond hetzelfde; maar niet overal in de ziel, want er zijn aanvechtingen, bestrijdingen, enzovoort. En de dichter van de 62e Psalm zegt: “Ik zal geen grote wank’ling vrezen” (vs. 1 ber.), geen grote, geen wankeling waardoor men zou ontworteld worden, overigens wel wankelingen.

En waar het geloof is, daar is standvastigheid. Veronderstel dat u zestig jaren geleden tot bekering kwam – dat is een lange tijd, en er zullen er onder ons zeker niet veel zijn die voor zestig jaren de genade deelachtig werden – dan zou u, wanneer u zich op het ogenblik uitsprak, in de grond precies hetzelfde zeggen als wat u voor zestig jaren had gezegd. Dat is toch wat, nietwaar, dat is toch wat!

Nu, wat tot deze mensen gekomen was, dat is tot u ook gekomen. En wat hebt u ermee gedaan? Deze vraag doe ik u, maar God zal deze vraag ook eens aan u doen: “Geef rekenschap van uw rentmeesterschap” (Luk. 16:2). Wat hebt u ermee gedaan? Hebt u geloofd en hebt u zich bekeerd? Ik vrees dat er op het ogenblik zeer weinigen zijn die verstaan wat het geloof is. De meeste mensen denken dan aan dingen die ze zelf doen of gedaan hebben of menen te moeten doen. Geloof is heel wat anders. Als iemand gelooft, dan gelóóft hij, en het woord “geloven” komt van het woord “crede-re”. Dat is een latijns woord, het betekent: geloven, en ons woord “krediet” zit er in. Als iemand gelooft, dan heeft hij krediet voor God.

Iemand die gelooft, ziet in God door de kennis van de Heere Jezus Christus, en dit doende, houdt hij voor zeker, dat God hem niet alleen gelukkig kán, maar ook gelukkig wíl maken, en *daarop* wendt hij zich tot de Heere, keert hij zich tot God. Wanneer hij dat niet voor waar kon houden, dan zou hij het immers niet vertrouwen. Dat aanschouwende, God, Zijn macht, Zijn heerlijke deugden, Zijn verrukkelijke eigenschappen in Jezus Christus aanschouwende, wendt men zich tot de Heere. “Wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE onze God” (Jer. 3:22). Klem u niet vast aan iets buiten de Heere, want wanneer u er zich waarlijk aan vast wilt houden, dan zinkt u met uw houvast.

Vraag om ontdekking. Er zal wel nooit iemand zalig geworden zijn – behalve dan bijvoorbeeld de moordenaar – er zal wel nooit iemand zalig geworden zijn, zonder dat hij veel om ontdekking gevraagd had. Dat wil dus zeggen: er zijn zoveel deksels. Paulus spreekt ervan in 2 Korinthe 4, en dan zegt hij dat hij de bedekselen der schande verworpen heeft (vs. 2). De bedeksels, de dingen die het voor ons bedekken, dat zijn bedekselen der schande; die houden onze schande bedekt. En nu moet u in staat worden gesteld om die te verwerpen, dat we komen te staan of te liggen voor God zoals we zijn, zoals Adam en Eva voor hun Schepper gestaan hebben. En dan worden we, evenals Adam en Eva, bekleed met klederen des heils, en de mantel der gerechtigheid wordt ons omgeworpen (Jes. 61:10). Alles genade. *Alles genade!*

O, als u deze dingen moogt kennen en bezitten, dat we dan aan onze roeping beantwoorden mogen, en de Heere volgen mogen, niet omdat dat moet, maar omdat het zo schoon is, en omdat het zo goed is, en omdat al het andere zo slecht is, zo Godonterend, zo mensverdervend. Maar het is een werk Gods: “Werkt uwszelfs zaligheid met vreze en beven; want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen” (Filipp. 2:12, 13).

Hoe is het? Zijt gij, die het mist, er nacht en dag mee bezig? Of houdt ge af en toe een redenering? Een redenering over dit en een redenering over dat, en vooral over de onmacht, en dat het gegeven moet worden, enzovoort. Wat is uw leven? Als u de meeste tijd afzondert om uw wereldse belangen zogenaamd te behartigen – maar u doet dat niet, want u kunt geen belangen behartigen – wees ervan overtuigd dat gij in de hel spijt zult hebben. “Een mens heeft toch zijn werk, en daar gaat toch een groot

gedeelte, zo niet het grootste gedeelte van de dag mee heen?” Ach, u weet wel dat dat ook mij bekend is, maar dan, dan schiet er nog tijd over, en wat doet gij daarmee? Wat doet u daarmee? En deze vraag zal God u eenmaal doen: “Wat hebt u met uw vrije tijd gedaan?” De mensen beschikken over hun vrije tijd. Kom, ze moeten er eens uit. Ze gaan eens hierheen, ze gaan eens daarheen, een praatje houden, en als er iemand binnenkomt, dan is het: “Kom, ga zitten”. “Hè, gaat u nu al weg?”. En dan is er geen woord gesproken over Jezus. Meent u dat dat goed zal worden opgenomen door de Heere? En meent u dat dát de behartiging van uw belangen is? Ach, hoe ik wenste dat de Heere ons van deze dingen verlost!

Amen.

Gebed:

Nu, Heere, de psalmdichter riep: “Kom mij te hulp”. Laat ook van ons dit geroep opgaan: “Kom mij te hulp”. U kunt helpen en U wilt het ook doen, graag! En er is voor U niets te wonderlijk. Wanneer we het ene ogenblik zeggen: “Het kan niet en het is afgedaan”, dan zou het er het andere ogenblik kunnen wezen, onverwacht, ongedacht. En zo wordt er gezegd, Heere, dat we U zoeken zullen terwijl Gij te vinden zijt, dat we daar werk van zullen maken. Al is het ook dat het tenslotte zal blijken dat het alleen Uw werk is, nochtans is er een eis, en wij moeten leren kennen dat wij daaraan niet kunnen voldoen. En dan moeten we leren verstaan dat er een Ander is Die daaraan voldaan heeft, en dat we in Zijn Persoon en werk de redding van onze persoon en ons werk – Gode behaaglijk – hebben.

O, leer ons U kennen, Heere. Doe ons U zoeken, aankleven en volgen. Laat ons geen rekening houden met een wereld die in het boze ligt. Laat ons ons door de vermeende behartiging van onze vermeende belangen niet laten terughouden, maar laat ons zeggen: “Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen alleen bij U, o Bron van troost en licht”. En laat ons dit in ons leven doen, en laat ons het ook doen in het ogenblik van ons heengaan.

Gedenk ons op de weg. Beveilig ons en breng ons tot de onzen of tot het onze. Geef ons raad, en laat Uw oog over ons open zijn.

Amen.

Gezongen: Psalm 66:3 en 4.

1e Predikatie over Romeinen 8:1b, uitgesproken door ds. J.P. Pauwe op 9 oktober 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 1:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Romeinen 8:1-17.

Gebed:

Heere, dat is alles schoon en waarachtig en goed, voor ons onmisbaar en U tot eer. Doe ons acht geven op al wat in Uw Getuigenis gevonden wordt, en inzonderheid op woorden als deze. Want verstonden we ze, we zouden zeggen: "In dit alles is het leven van mijn geest".

Ge hebt ons bewaard. Tot hiertoe hebt Ge ons gedragen in Uw grote lankmoedigheid en barmhartigheid. En bovendien hebt Ge ons gezegend op velerlei wijze, en misschien wel op allerlei wijzen. Want behalve alle goede gaven en volmaakte giften die van U zijn afdalende, is er ook dit dat Gij alzo lief de wereld hebt gehad, dat Gij Uw eniggeboren Zoon gezonden hebt, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Omkomen behoeft niemand. Komt men om, dan is het uit kracht van een vrijwillige keuze, van een moedwillig verlangen, van een droevig begeren.

Door Uw voorzienigheid zijn we met elkander aan deze plaats vergaderd, en wensden geschaard te zijn om Uw Getuigenis. Groot, groot is dit voorrecht! David was een koning en woonde in een paleis, maar deze woorden heeft hij gesproken: "Ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid". Dat is de wijsheid die van Boven is. En waar men denkt en voelt en kiest en zoekt wat hiervan verschilt, daar doet men zijn ziel geweld aan en men heeft de dood lief.

Ach, treed niet in het gericht met ons. We zijn dwazen geworden door de zonde en we tonen dat we dwazen zijn. Om dingen die geen betekenis hebben of van geringe betekenis zijn, maken we ons druk. Allerlei zaken die van voorbijgaande aard zijn, hebben onze belangstelling, maar wie zegt: "Waar is God, Die psalmen geeft in de nacht"? Onze goddeloosheid en dwaasheid zijn niet uit te spreken. En dat terwijl de wateren des levens langs ons vloeien, genade en leven en al wat tot het waarachtige leven behoort, ons aangeboden worden. Heere, leer ons toch acht geven, bidden, danken. Geef Uw overblijfsel te leven in de vreze van Uw Naam. Schenk het ontdekking, overtuiging en dagelijkse bekering.

Gedenk onze zieken. Er is er één onder die nog altijd ernstig ziek is. Gedenk haar en doe haar haar ziek lichaam en haar ziel wentelen op U.

Gedenk Uw Gemeente aan alle plaatsen waar er nog van mogen wezen die Uw Naam aanroepen.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie, de volkeren. Erbarm u Hee-

re, erbarm U, en wees in het midden des toorns des ontfermens gedachtig.

Amen.

Gezongen: Psalm 40:3.

Ik zou graag, mijn zeer geachte toehoorders, met u gedurende enige ogenblikken willen nadenken over het tweede gedeelte van het eerste vers van Romeinen 8, willen nadenken *met u*, want zoals u *mij* nodig hebt, zo kan ik *u* niet missen. Als er onder ons niemand was met verstand van God en Goddelijke dingen, dan zou ik niet kunnen spreken. En wanneer er in de gehele wereld niemand was die de dingen van het Koninkrijk Gods zocht, dan zou de bediening des Woords opgehouden hebben te bestaan. En als ik ergens het Woord mag brengen, dan voel ik ook altijd onmiddellijk of er wat van God nog onder het gehoor is.

De woorden waarover we met elkander wensen na te denken, zijn dan deze:

“Die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest”.

Verleden jaar heb ik eens gesproken over het begin van dit vers: “Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn”. Ik geloof dat toen óf de adventstijd óf de lijdenstijd aangebroken was. En hierdoor werd ik verhinderd om met de bespreking van het eerste vers van Romeinen 8 verder te gaan. In zijn geheel luidt het vers: “Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest”.

Het eerste gedeelte is gewichtig, want het legt de grond. Waar geen grond is, daar is geen betrouwbaar gebouw. En het tweede gedeelte zegt ons waar, wijst ons aan de personen bij wie, de grond gelegd is: *“Die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest”*.

Wanneer gij met de verloren zoon zijt gekomen tot uzelf, met de stokbewaarder in grote bekommring en in zware nood geleerd hebt uit te roepen: “Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?” (Hand. 16:30), als het Evangelie in uw hart door de Heilige Geest is verzegeld geworden, zo gij dit Evangelie, het Evangelie dat gevonden wordt in de Schrift en in de harten van de uitverkorenen wordt verzegeld, hebt omhelsd, en u hebt afgewend van een wereld die in het boze ligt, die afschuwelijk is, goddeloos, huichelachtig en volstrekt verwerpelijk, u hebt afgewend van uzelf en van al het uwe, dat evenals de wereld volstrekt verwerpelijk is, en u hebt verenigd met het Evangelie, verenigd met Hem Die in, met en door het Evangelie voorgesteld en aangeboden wordt, *dán* is er een vereniging tot stand gebracht tussen God en u.

Er is een band gelegd, en wel een zeer nauwe band. De band tussen het hoofd en het lichaam is nauw. De band tussen man en vrouw is nauw, of behoort het tenminste te wezen. De band tussen de steen en het fundament is nauw. De band tussen de ent

en de boom is nauw. De band tussen het kleed en het lichaam is nauw. De band tussen Christus en een mens die gelooft, is *nauwer*.

Christus kwam tot de gelovige, tot de uitverkoren, geroepen mens. En de uitverkoren, geroepen mens kwam tot Christus. En als u nu in uw leven kunt aanwijzen een plaats waar en een ogenblik waarin deze vereniging tot stand kwam, dan is u een gelovig mens. U bezit dan het geloof der uitverkorenen, het geloof “naar de werking der sterkte van Gods macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt” (Ef. 1:19-20), maar ook *dán* alleen. Maar nu verstaat u misschien wel hoeveel bedrog er is in de godsdienst. Tot ons leedwezen moeten we zeggen dat het bijna alleen bedrog is in de godsdienst, en dat ieder vele redenen heeft om te onderzoeken wat het bij *hém* is.

De band tussen Christus en de uitverkoren, geroepen, gelovig geworden mens is van geestelijke aard. Christus, Die kwam tot de ziel, is lichaam en ziel. Met Zijn lichaam – maar verheerlijkt – is Hij in de hemel. Maar dat lichaam is niet in het hart van de mens die gelooft. Christus is in het hart door Zijn Geest. En het geloof waardoor men tot Christus komt, is ook geestelijk van aard. U kunt het niet zien, behalve dan in de vruchten. Men wordt het gewaar, en men heeft het getuigenis *dát* men het heeft – *áls* men het heeft –: het getuigenis des Geestes.

De vereniging van Christus met de ziel en van de ziel met Christus is een eeuwige vereniging. Ze is begonnen in de eeuwigheid. Let eens op wat Paulus zegt in het begin van zijn brief aan de Efeziërs: “Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem *vóór* de grondlegging der wereld” (hfdst. 1:4). Maar de strekking van de band van vereniging wordt eerst recht gekend in de hemel, als het huwelijk zal zijn voltrokken. Want een begenadigde is hier nog maar in ondertrouw met Christus. Maar gelegd wordt de band hier, zodat niemand in de Heere sterft, of er moet bij hem zijn een band tussen Christus en hem, tussen hem en Christus. Waar nu deze band is, daar is gemeenschap, gemeenschap van goederen dus. Wat de gelovige heeft, dat bezit Christus, en wat het eigendom van Christus is, dat is de gelovige geschonken.

Wat bezit de gelovige? Zonden, zonden en nog eens zonden, niets anders dan zonden, nooit iets anders dan zonden, altijd zonden, toegerekende zonden, de zonden van Adam *hém* toegerekend. Als dat niet waar was, dan zou er in het geheel geen zonde wezen. Dan zou alles anders zijn. Dan zou er ook geen Christus zijn – alles weg!

Het is zoiets onzinnigs om dat te ontkennen. Wie deze waarheid ontkent, verwerpt het ganse christendom. Maar omdat de mensen niet denken, niet doordenken, en omdat ze de Heilige Geest niet hebben, kunnen ze ergens blijven steken. En dan hebben ze van het christendom iets gemaakt, en dat is dan hun Jezus en hun geloof en hun God en hun grond van hoop, enzovoort. Maar het is allemaal schijn, niets anders dan schijn.

Zonden in eigen persoon bedreven, kunt u ze tellen? Ik niet! Ik kan mijn zonden niet tellen, maar u kunt het ook niet, en niemand kan het. Zand aan de oever der zee,

dat is het beeld dat dikwijls gebruikt wordt. Zoveel grassprietjes als er zijn, is een ander beeld. Onze zonden zijn niet te tellen. We zondigen altijd, nacht en dag. We zondigen van het begin van de dag tot aan de avond, en van de avond tot aan de morgen. Dat is maar vierentwintig uur, maar de zonden daarin bedreven zijn ontelbaar. We zondigen met gedachten, woorden en werken. Hebt u respect voor uw gedachten, woorden en werken? Ik niet; ik niet! U hoeft het ook niet te hebben, want ze zijn het niet waard. Wij zondigen tegen God en tegen onze naaste en tegen onszelf. We zondigen in huis en buitenshuis; we zondigen aan tafel en in ons beroep. Kortom, we zondigen altijd. Als we daarvan diepe en blijvende indrukken hadden, dan zouden we niet kunnen leven. Maar wij weten er weg mee, en vandaar komt het dat er zoveel dwaasheid in ons leven is, en in de wereld.

Deze zonden zijn de zonden van de uitverkoren, geroepen, gelovige mens. Hij kan de schuld niet op een ander werpen. Adam deed het. Eva zocht het te doen. Alle mensen proberen het te doen. Maar het gaat toch niet; onze consciëntie weet beter. Maar deze mens, die nu verenigd is met Christus, dóét dat ook niet. Hij heeft God met zijn ganse hart gerechtvaardigd, en als met zijn bloed ondertekend dat hij de eeuwige verdoemenis zich waardig gemaakt heeft. Hier heeft hij geen ogenblik gearzeld. Hij heeft elke smet die hij met de ganse wereld op God gelegd heeft, van God afgewist. En zichzelf heeft hij gezien en ziet hij besmet: “van de voetzool af tot het hoofd toe wonden en striemen en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn” (Jes. 1:6). En deze zonden – *zijn* zonden – de zonden van de uitverkoren, geroepen, gelovige mens, waar zijn ze? Ze zijn in het graf gebleven van Jozef van Arimathéa, waaruit ze in eeuwigheid niet meer tevoorschijn zullen komen. “Ik delg uw overtredingen uit als een nevel” (Jes. 44:22), “Ik gedenk uwer zonden niet” (Jes. 43:25).

Behalve de toegerekende zonden, de Hem toegerekende zonden, heeft Christus geen zonden gehad. Maar de zonden Hem toegerekend, heeft Hij geboet. Want zonder bloedstorting is er geen vergeving (Hebr. 9:22). Hij heeft ze geboet door Zijn lijden en sterven, door ons en door God, Zijn Vader, Hem aangedaan. Hij heeft ze geboet door als een gehoorzaam Kind hier op aarde te leven. Dit gehoorzaam lijden en sterven betekent de heilige en oneindige verdienste van Jezus Christus. En deze verdiensten zijn hem die zich met Hem verenigd heeft door een waarachtig geloof, toegerekend. En het is op deze grond, op grond van het feit dat de verdiensten van Christus Jezus, de gerechtigheid des Zoons, de gelovige toegerekend is, dat de apostel schrijft: “Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn”.

“*Geen verdoemenis*”. In de Griekse tekst vinden we: “ouden”,* dat wil zeggen: “in het geheel geen verdoemenis; heel geen verdoemenis”! Want ook nadat men in

---

* spreek uit: oeden

Christus gekomen is, zondigt men. Er is niemand, zegt de apostel Johannes, die niet zondigt (1 Joh. 1:8 en 10). Maar deze zonden worden vergeven.

Het vonnis van vergeving van zonden, dat aan het begin staat van de christelijke loopbaan, is een onherroepelijk vonnis. God sprak dit vonnis uit in Christus. En er staat in Hoséa: “Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid” (hfdst. 2:18). De band tussen Christus en de ziel is van eeuwigheid en tot in eeuwigheid. En zoals ik zei, God vergaf in Christus. Buiten Christus is Hij een vreselijk God, een verterend vuur, en een eeuwige gloed. Ge kunt u God niet vreselijk genoeg denken *buiten* Christus. Maar *in* Christus – er is geen vader zo vriendelijk als Hij; er is geen moeder zo liefderijk als Hij. In Christus is Hij alles voor een mens die zich met Zijn Zoon verenigd heeft.

Gezongen: Psalm 40:4.

Maar er is meer. Er staat niet alleen: “*Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn*”. Er volgt: “*die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest*”. We hebben u gezegd dat Christus door de Geest in de mens is, in de mens die gelooft. Het geloof waardoor men tot Christus gekomen is, is een werk van de Geest. Hierom wordt de Geest genoemd: de Geest des geloofs.

Wat besluiten we hieruit? Hieruit besluiten wij dat aan degene die door het geloof in Christus is, de Heilige Geest geschonken is. Niet zodra is een mens verenigd met Christus, of hij bemerkt dat hem de Geest is gegeven, de Heilige Geest, de Geest die in zijn hart van Zijn aanwezigheid getuigt. Deze Geest is de Geest des levens. Het is geen dode geest. Het is geen geest die alleen maar daar zo is. Het is een werkzame Geest. En wat werkt Hij dan? Nog eens, niet zodra is een mens met Christus verenigd, of hij wordt gewaar dat hij een ander mens is geworden. Hij was vóór die tijd ook al veranderd, maar de verandering die hij nu gewaarwordt, is heel anders. Hij was vóór zijn vereniging met de Heere Jezus veranderd, maar niet geheel. Deze verandering bestond in dingen waarin toch de grond voor de eeuwigheid nog niet werd gevonden, hetgeen hij ook wel gewaarwerd. Maar nu, nu is hij veranderd, geheel, door en door. Hij is een nieuw schepsel geworden, een mens geboren uit God, en niet slechts uit vlees en bloed. En als nu de apostel Paulus spreekt van niet naar het vlees, maar naar den Geest te wandelen, dan bedoelt hij daarmee de gevolgen van de verandering, van de vernieuwing. Maar hierover bij leven en welzijn de volgende week. Want u voelt wel dat deze zaak een afzonderlijke behandeling eist.

De zaligheid is in Christus. De zaligheid waarin bestaand, of de verlossing waarvan? We zouden kunnen vragen: “Wat is zaligheid?” De verlossing van de schuld van de zonde, en de verlossing van de smet van de zonde, en de verlossing van de heerschappij van de zonde, dat is de zaligheid! Waar deze verlossing is, daar is dé zaligheid, en deze zaligheid is in Christus. Hij heeft haar verworven door het storten van Zijn bloed, door het geven van Zijn leven. En toen Hij ten hemel voer en plaatsnam

aan de rechterhand van Zijn Vader, had Hij deze zaligheid. En zo was Hij met recht Zaligmaker, en Hij alleen, *Hij alleen*.

Van nature zoekt een mens zijn zaligheid bij de Wet. En als hij orthodox geleerd is, gereformeerd onderwezen, dan meent hij dat dát het Evangelie is. Dat is een grote vergissing! En vraagt u zich maar ernstig af of u deze vergissing bij uzelf gevonden hebt, want het is een dodelijke vergissing. Waar men deze vergissing niet bij zichzelf aantreft, daar leeft men zich vergissende, en zo sterft men dan. U moet goed bedenken dat het een waarheid van belang is wanneer wij zeggen dat de zaligheid in Christus is. Hiermee wordt elke andere weg buitengesloten. Hiermee worden alle andere zaligmakers verworpen. Hiermee wordt gezegd: “Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader”, dus in de hemel, “dan door Mij” (Joh. 14:6) – bedenk dit! – zodat, wat u ook ondervindt vóór de vereniging met de Heere Jezus: het is bestemd om onder te gaan, tot uw geluk, of terwijl ge al in het ongeluk zijt voor eeuwig. Het is bestemd om onder te gaan, en er blijft geen vezel van over. Alleen de gerechtigheid van Jezus Christus redt van de dood.

En nu is er één ding nodig vóór alle andere dingen die ook nodig zijn, dat is: de aangrijping van Christus door het geloof. Sta hierbij stil. En nu verwacht ik dat er gedacht wordt: “Ja, de aangrijping van Christus – maar hoe? Op welke wijze komt dit tot stand? Hoe zal ik hiertoe geraken?” Nu moet u zich eerst eens afvragen of u in ernst zijt met deze vragen. Want terwijl u hier zich bevindt, kunt u wel enige ernst in uw binnenste gewaarworden, maar vertrouw er maar helemaal niet op, want straks is u het alweer kwijt. Straks is u het weer kwijt, en morgen zeker. U moet zich afvragen of er bij u een blijvende ernst is, een ernst die nacht noch dag weggaat. En anders moet u er niet aan denken dat u zalig zult worden, tenzij God u nog hiertoe mocht willen brengen. Zolang als er nog één ding in de wereld u zwaarder weegt dan het heil van uw onsterfelijke ziel, wordt u niet zalig; u komt om! “Geef mij Jezus of ik sterf. Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf”.

Als een mens zijn weg gaat met indrukken van dood en eeuwigheid, dan heeft hij maar voor één ding aandacht, en dat is zijn zaligheid, ofschoon hij mag vragen om in staat gesteld te mogen worden om zijn werk te doen. Bedenk dit! En wie meent genade te bezitten, onderzoekte zich of er zo’n tijd in zijn leven geweest is.

Kinderen, luister! Luister kinderen, luister! Ik ben altijd zo verheugd als ik jullie zie. Maar nu zou ik zo graag zien dat je zalig werd, bekeerd werd. Leer het bidden op de knieën des harten. Het zou zo groot voor je wezen. Het is volstrekt onmisbaar. Nog eens, je zit hier – vrijwillig of onvrijwillig – en ik ben blij dat ik je zie. Maar kinderen, je hebt een ziel te verliezen. En het is een van tweeën: behouden of verloren voor eeuwig. Denk eraan!

Ouders, zegt ge deze dingen tegen uw kinderen? En waarschuwt ge ze voor de invloed die verderfelijk is, voor de invloed van de valse leer? Waarschuwt gij daartegen? Want als een mens enigermate godsdienstig van aanleg is, dan wil hij dit: hij wil

een keer naar de kerk. Want als hij daar niet geweest is, dan is het immers geen zondag geweest? En verder wil hij – liefst op een fatsoenlijke manier – de wereld genieten. De wereld en de kerk, de wereld en zijn kerkgang. En dit wordt goedgekeurd, in de brede massa van ons volk toegejuicht.

God eist de gehele persoon. En als je het lastig vindt, vervelend – ik spreek nog altijd tot de kinderen – lastig vindt, vervelend dat je ook niet eens een werelds plezier mag hebben, of, wanneer je wat groter geworden bent, deze wereldse plezieren gaat zoeken, weet dan dat je je krachten verteert door zo te doen; en dat je jezelf geweld aandoet, en dat je vroeg of laat zult ondervinden dat je dwaas gehandeld hebt. Neen, kinderen, er staat in de Bijbel – en dit Boek is altijd nog gebleven, hoeveel tegenstand er ook was –: “Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden” (Spr. 8:17). Weet je niet, kinderen, wat de Heere Jezus eens gedaan heeft? Er kwamen kinderen tot Hem. En de discipelen waren op dat ogenblik erg “verstandig”, zoals wij allen menen dat we erg verstandig zijn. En deze zeiden dat dat niet moest. Maar Jezus sprak: “Laat de kinderen tot Mij komen, en verhindert ze niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods” (Mark. 10:14).

Maar als u nu niet weet hoe u handelen moet? U moet Christus aangrijpen, dat is paalvast; u moet Christus aangrijpen. U moet een ogenblik in uw leven hebben gekregen of nog krijgen, waarin u Christus aangreep met al de gevolgen daarvan. Maar als dat nu niet gelukt, wat dan? Dan moet u de Wet geloven, de Wet der tien geboden. Geloof maar wat de Wet van u eist. De Wet eist van u een niet-gevallen mens, dus een mens die nooit heeft gezondigd. Zo’n mens is u niet, en de Wet vervloekt nu zo’n mens. “Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen” (Gal. 3:10). Geloof beide: de eis van de Wet en de vloek van de Wet. En als u dan geen raad weet met deze zaak, dan grijpt u Christus aan. En dan zal het u ook wel gelukken, want “ ’s mensen verlegenheid, is Gods gelegenheid”. Dan zal het u ook wel gelukken. Want Jezus is een Heiland, Die gezegd heeft: “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28).

Twijfel niet aan de gewilligheid van Christus om u te helpen, want dan doet ge nog weer zonde op zonde, want Hij is gewillig. Dat kunt u in de Evangeliën lezen. En zeg ook niet: “Ik ben het niet waardig dat Hij mij zou helpen”. Want ik zou u vragen: weet u iemand aan te wijzen die het waardig was toen hij geholpen werd? En dan zijt u gevangen, want zo iemand kunt u niet aanwijzen, omdat hij er nooit was en er nimmer zal zijn. Er is dus geen enkele uitvlucht. Er is niets dat zal standhouden. Er is maar één zaak waar het op aankomt: *de aangrijping van Christus*.

Neem dit nu mee naar huis, kinderen en grote mensen, neem dit mee! En als u het al wist, of als u zegt: “Ja, dat wist ik al”, veroordeel dan uzelf dat ge desondanks het nog niet hebt gedaan. Doe dat! En “Wie weet, Hij mocht Zich wenden en een zegen achter Zich overlaten” (Joël 2:14). Gij zoudt gezegend zijn. Misschien uw huis ook.

Wellicht wel een van uw naasten die u dan zou horen. Ge zoudt niet altijd zo gesloten zijn van mond als u nu zijt. En de conversatie zou dan niet op gang komen wanneer het ging over uw naaste of over onbeduidende dingen. Integendeel, de conversatie zou doodlopen wanneer men ging spreken over uw naaste of over onbeduidende dingen. En op gang zou ze komen als er uit God wat gezegd werd.

Amen.

Gebod:

Heere, wij danken U dat dit nog is mogen gezegd worden. En wil nu het zondige ervan genadiglijk vergeven, en wil het gebruiken. Wij hebben het allen zo nodig, het eerste van de tekst, en het tweede, waarover we nog hopen te spreken, ook, o zo nodig, meer nodig dan water en brood, meer nodig dan wat ook! Zonder water en brood zouden we sterven, maar dat zou een lichamenlijk sterven zijn. Maar zonder deze dingen zouden we de eeuwige dood, de tweede dood ondergaan.

Wil door Uw genade Uw Geest met het Woord paren, de inhoud ervan voor en na bekendmaken, de inhoud van de Schrift, over wier woorden we zo gemakkelijk heen lopen, de inhoud van de prediking die zo gemakkelijk door ons kan worden aangehoord!

Heere, geef ons Uw Geest en doe ons verstaan, voor en na. Laat het ons gegrepen hebben en laat het ons vasthouden, deze gehele week door. En laat ons tegen woensdag weer honger hebben, weer dorsten, en tegen de aanstaande rustdag weer hongeren en weer dorsten.

Laat ons door het minder aangename weer ons niet laten tegenhouden. Het is een schande wanneer wij ons laten tegenhouden door enige moeilijkheid, terwijl het mogelijk is om deze moeilijkheid te overwinnen. Wat hebben de apostelen moeten doormaken! Wat hebt Gij, Heere Jezus, moeten doormaken! Wat hebben de martelaren moeten doormaken! En zouden wij dan om een kleinigheid, om een nietig ding, onze woning houden als we de Waarheid konden horen? Schande!

Maar laat het ons wezen een reuke des levens ten leven. Laat ons ermee inkeren in onszelf, en laat ons erdoor afkeren van onszelf. En geef dat we ons wenden mogen tot U, eenmaal voor het eerst, en daarna dagelijks.

Ach, treed in het gericht met ons niet. Er is zoveel dat er niet moest wezen. Vergeef het ons. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

Bescherm ons op de weg en breng ons thuis.

Amen.

Gezongen: Psalm 1:3 en 4.

2e Predikatie over Romeinen 8:1b, uitgesproken door ds. J.P. Pauwe op 16 oktober 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 123.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 3:1-18.

Gebed:

Doe ons naderen tot U, Heere, met diep ontzag, met verwondering des harten en met een begerig gemoed. Want Gij zijt groot; uit U en door U en tot U zijn alle dingen; het ligt alles onder Uw voorzienig bestel, en Gij zegt: “Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen”. Wie U kent, kent het leven en bezit het. Buiten U, buiten de kennis en de vreze van Uw Naam, is niet anders dan schuld, zonde en ellende.

Ge hebt ons tot hertoe bewaard, zodat we zijn die we zijn. Gij hadt met ons en met ons ganse volk, ja met de gehele wereld, in het gericht kunnen treden. Maar Gij zijt lankmoedig, genadig en barmhartig, of we ook nog tot bekering mochten komen.

Treed in het gericht met ons niet. Vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Wil ons hart reinigen, want daaruit zijn de uitgangen des levens. En wil ons bekwaam en gewillig maken om U ten dienste te zijn, en te vragen: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” We staan iedere dag voor een nieuwe taak; we hebben allen onze opdracht, maar alleen in U en met U en door U en tot U kunnen we ons kwijten.

Geef ons een woord te spreken van waarheid en van gezond verstand. Alleen dit zou ons kunnen helpen, want door middel van zulke woorden bewerkt Gij in de harten van de mensen verslagenheid, honger en dorst, en een zeggen: “Waar is God, Die psalmen geeft in de nacht?”

Gedenk onze zieken, rouwdragenden, en leer nog menigeen door de nood, de ellende, de schuld en de zonde gedreven, de toevlucht nemen tot U, bij Wie niet alleen uitkomsten zijn, maar ook vergeving, opdat Ge gevreesd wordt.

Wil Uw Gemeente, waar ze zich ook moge bevinden, gedenken op deze dag, haar uitbreiden, ook door onze geringe dienst, haar sterken, schragen, moedig doen zijn, en met lijdzaamheid doen lopen het pad dat U wilt dat ze lopen zal.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie. Gedenk de volkeren. Ontferm U inzonderheid over hen die zulke zware lasten te dragen hebben, en wier verantwoordelijkheid onmetelijk groot is.

Amen.

Gezongen: Psalm 103:2 en 3.

We zouden, toehoorders, graag onze overdenking van het eerste vers van Romeinen 8 voortzetten:

“Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest”.

We hebben over het tweede gedeelte van deze tekst reeds gesproken, en het is ons plan ook in deze morgen er uw aandacht bij te bepalen.

“Die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest”. Het gaat in het begin van Romeinen 8 over de mens in Christus. U weet – althans, we hebben het u geleerd – dat er tweeërlei mensen zijn. Er zijn mensen die buiten Christus zijn en leven, en er zijn er ook die in Christus gevonden worden, en uit Hem halen al wat nodig is voor de tijd en voor de eeuwigheid.

Als een mens in Christus is, dan is hij in volkomen veiligheid gesteld, niet alleen met het oog op de tijd, maar ook met het oog op de eeuwigheid; of, moet ik het anders zeggen, niet alleen met het oog op de eeuwigheid, maar ook met het oog op de tijd.

De gerechtigheid van Christus – u weet, en we hebben u dit ook gedurig voorgehouden, dat God Mens geworden is, omdat de zaak bij ons hopeloos stond, en dat Hij in Zijn menselijke natuur onze plichten vervuld heeft, waartoe wij onbekwaam en onwillig geworden waren. Hij heeft gehoorzaamheid betoond aan de Wet der tien geboden, en tegelijkertijd heeft Hij het oordeel dat om de zonde op de wereld en op ieder mens rust, gedragen. Door nu op deze wijze te handelen, heeft Hij, gelijk vanzelf spreekt, rechten verworven, rechten waarop wij geen aanspraak meer konden maken: rechten op het leven, op het leven in de volle zin van het woord, op het echte, op het ware leven. Deze Zijn verdiensten, Zijn gerechtigheid, zijn degenen die in Christus Jezus zijn toegerekend. De Bijbel en de godgeleerdheid noemt dit rechtvaardigmaking. Men kan ook zeggen dat de verdiensten van Christus toegerekend zijn aan het geloof, maar dat komt op hetzelfde uit. En u weet dat het mijn gewoonte niet is om lang bij woorden stil te staan. Het gaat om de zaken, en het gaat om de vraag of wij met een eerlijk hart deze zaken geloven.

De gerechtigheid van Christus is de mens in Christus toegerekend. Christus kwam tot hem, en toen Christus tot hem gekomen was, heeft hij niet kunnen nalaten tot Christus de toevlucht te nemen. En het gevolg hiervan was dat er een eenheid ontstond, met een vreemd Latijns woord “unio mystica”. Door deze eenheid heeft hij deel aan Christus en aan al Zijn goederen, dus ook aan Zijn gerechtigheid.

Ik heb u kortgeleden gezegd dat de mensen, als ze in nood zijn, vragen om vergeving, en dat hun dit nooit zal helpen. God geeft geen vergeving voordat we Zijn Christus aangenomen hebben. En als we dit gedaan hebben, dan vinden we de vergeving der zonden en alle noodzakelijkheden van het tijdelijke, geestelijke en eeuwige leven in Jezus Christus, zodat dus de mens die in Christus is, vergeving der zonden gevonden heeft. En dat is de eerste weldaad die God schenkt: vergeving van zonden. Daarom vinden we in de 32e Psalm:

Welzalgig hij, wiens zonden zijn vergeven;
Die van de straf voor eeuwig is ontheven;
Wiens wanbedrijf, waardoor hij was bevestigd,
Voor 't heilig oog des HEEREN is bedekt. (vs. 1)

Maar er is meer. Christus woont niet lichamelijk in de mens. Hij is, opgevaren zijnde, lichamelijk in de hemel. Hij is in de gelovige door Zijn Geest. En u moet niet denken dat dit fantasieën zijn, want als u dit dacht, dan zou u alleen maar bewijzen dat u de zaken niet verstaat en ook niet wilt verstaan. Want als Christus in het hart gekomen is, dan voelt men, dan wordt men gewaar, dan gelooft men dat dit geschied is – onmiddellijk. Als nu Christus in het hart gekomen is, dan komt de mens tot Christus, en hij komt tot Hem door het geloof. Christus leeft dus in het hart van de mens door de Geest. Het geloof waardoor iemand tot Christus komt, is een vrucht des Heiligen Geestes. De mens die in Christus is, bezit de Heilige Geest. En wat doet deze Geest? Hij wederbaart hem; Hij doet hem uit God geboren worden. En ook dit wordt de mens onmiddellijk gewaar, want hij zegt: “In mij is de Heilige Geest, en ik ben een ander mens geworden. Die ik was, ben ik nu niet meer.”

Dus de mens in Christus is een nieuw schepsel. Dit betekent dat hij wedergeboren is, en het is ook op deze wijze dat men de wedergeboorte leert verstaan. Vele mensen willen erover theoretiseren. Theoretiseren helpt in het christendom niet. Het christendom is in de gewone zin van het woord geen voorwerp van wetenschap, want ge hebt het gehoord: “Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien” (Joh. 3:3). En wat zou hij dan beginnen? Wat zou een mens beginnen met het christendom tot een voorwerp van wetenschap te maken, wanneer hij het niet ziet, niet verstaat?

Dit nieuwe leven, nee, die nieuwe mens – laat me het zo liever zeggen – de nieuwe mens die de mens in Christus is, wordt een nieuw schepsel genoemd. Hij wordt een nieuw schepsel genoemd; en dit heeft zijn reden, want de vernieuwing die hij deelachtig geworden is, strekt zich uit over de gehele mens. Er is niet iets aan hem veranderd; hij is niet gekomen tot andere inzichten, tot andere verlangens, maar het strekt zich uit over zijn gehele persoon. Ik kan beter zeggen: het strekt zich uit over zijn *persoon*, want een wedergeboren mens is een persoon geworden. Hij *staat*, zoals de apostel Paulus leert: “Gij staat door het geloof” (Rom. 11:20).

Een mens die buiten Christus is, meent dat hij staat. Hij staat niet. Als God hem aanraakt, dan ligt hij, niet slechts zijn lichaam, maar ook zijn geest. En als hij oud is geworden en zeer oud, dan ligt hij ook.

Alleen hij die in Christus is door het geloof, staat. Hij is een persoonlijkheid geworden, een individu. Aan zulke mensen heeft de mensheid behoefte. De mensheid heeft aan individuen – niet aan individualisten – de mensheid heeft aan individuen behoefte.

Wat is er nu veranderd? Zijn verstand. Zijn verstand is veranderd, vernieuwd. En wat betekent dat? Het betekent dat zijn verstand bestraald is met licht. “Geef mij verstand, met Godd’lijk licht bestraald” (Ps. 119:17 ber.). De Bijbel spreekt van “verlichte ogen des verstands” (Ef. 1:18), en de Psalmddichter bidt: “Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen van Uw Wet” (Ps. 119:18).

Als nu het verstand verlicht is, dan ziet een mens niet slechts wat méér dan hij zag, maar hij ziet alles. Hij ziet God in Zijn heerlijkheid, hij ziet God in Zijn heerlijkheid in Christus. Hij aanschouwt een drie-enig God, Vader, Zoon en Heilige Geest. En hij ziet zichzelf; hij ziet dat hij geheel anders is dan hij voorgaf te zijn en voorgegeven heeft te zijn. Hij ziet dat hij een schuldig, verdoemelijk mens is, en dat er in of aan hem niets is waarop hij zou kunnen pleiten bij God om iets deelachtig te worden. Nu ga ik hier niet mee door – dan zouden we niet verder komen – maar hij ziet een geopende Bijbel. En hij ziet het leven zoals het is buiten Christus. Hij ziet de hel en de hemel.

Zijn wil is vernieuwd. In zijn wil was pure vijandschap tegen God, tegen de weg der zaligheid, die God van eeuwigheid uitgedacht en in de tijd geopenbaard heeft. Maar niet alleen vijandschap tegen God, ook tegen de naaste. Het is gelukkig dat er een vorm is, en het is jammer dat deze vorm hoe langer hoe meer ophoudt de rechte vorm te wezen. Als er geen vorm was, denk er maar eens over na wat er dan gebeuren zou – de wereld zou een hel wezen. Dat is de betekenis van de vorm. En nu moet u niet denken: maar dat is alles uitwendig, het is allemaal maar huichelarij. Want ten eerste, als u zo spreekt, dan moet u toch niet vergeten dat u zo’n vreselijke huichelaar zijt, zoals ieder mens is van nature; en in de tweede plaats moet u ook bedenken, dat als er geen waarheid was, er ook geen huichelarij zou wezen; dat zo er geen wezen was, de vorm er ook niet zou zijn. Dus, wees niet te haastig met uw woorden. Ge moet nog veel nadenken, en u moet nog veel leren. En zo zegt de Schrift tot u: Zijt traag om te spreken, en ras om te horen (Jak. 1:19).

Pure vijandschap was er in zijn wil. En nu, nu wordt erin gevonden wat we vinden in de 27e Psalm, het achtste vers: “Mijn hart zegt tot U: Gij zegt: Zoekt Mijn aangezicht; ik zoek Uw aangezicht, o HEERE”. En dan is dit een zoeken waar de mens nooit meer op terug hoeft te komen. Want er is een zoeken waar een mens wel op terug moet komen, een zoeken dat hij voor zoeken houdt, maar dat door God niet voor zoeken gehouden wordt. Nu zoekt hij God. Nu God tot hem gekomen is, nu Zich God geopenbaard heeft als Eén Die het weggedrevene zoekt, nu zoekt hij God. En als een mens daarmee begint, dan ziet hij en bekent hij dat hij tot op dat ogenblik altijd God verworpen heeft. Zijn hart had alleen maar plaats voor de zonde en voor de wereld en voor de invloeden van de vorst der duisternis. En nu: “Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God!” (Ps. 42:2).

Zijn oordeel was zo dwaas dat het niet uit te spreken is. Ezau verkocht het ware, goede, eeuwige, onmisbare, om eens een smakelijke maaltijd te hebben. En waarvoor verkoopt een mens zijn ziel aan de duivel? Desnoods voor één lust, zonodig om voor

een ogenblik een hartstocht te voldoen. Dat is de enorme dwaasheid van ons. Ons oordeel wordt door de wedergeboorte rechtgezet. En als dit gebeurd is, dan bekent hij dat hij altijd zo dwaas heeft geoordeeld. Vraag eens aan een kind wat het graag zou willen. Als het een meisje is, dan zegt het: “Een mooie pop”, en als het een jongen is, dan krijgt u misschien dit ten antwoord: “O, dat weet ik wel: geld, positie” – dat woord gebruikt dat kind dan niet – “wat worden in de wereld”. En: “Ik zie daar zulke mooie wagens rijden; zo zou ik er ook één willen hebben”. Arm kind, *arm kind!* Maar zo arm zijn wij nu ook. Dat is ook onze keus. Maar van een wedergeboren mens is de keus: “Aangaande mij en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen” (Joz. 24:15). Ik zeg het nu allemaal maar kort. Er zou dagen over te spreken zijn.

Zijn consciëntie klaagde hem aan. Dat kan niet anders, want deze consciëntie, de consciëntie van ieder mens is belast. Men mag teruggehouden zijn, zodat men niet in vervaarlijke zonden terechtgekomen is, maar dat neemt niet weg dat er nog heel wat zonden zijn, en dat bovendien de kiemen van de vreselijkste zonden in ons, in ieders hart gevonden worden. Dat geweten klaagde hem aan. Dat doet het geweten altijd. Ja, als de mens daar maar van ontslagen kon zijn, maar dat kan niet, want dat is het kostelijke goed dat een mens nog overgehouden heeft. U kent de betekenis van het woord “gewetenloos”; nu dan begrijpt u wel wat ik bedoel. Is een mens wedergeboren, dan is deze consciëntie bevredigd. Bevredigd is ze door de Persoon en het werk van Christus. Ze is besprengd met het bloed, met de offerande van de Heere Jezus Christus.

En hoe is het nu? Romeinen 5, vers 1, zegt het u: “Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus”. Vrede, altijd vrede, vrede niet in en om zichzelf, maar vrede bij God door of in Jezus Christus. En deze vrede is niet zo, dat men hem vandaag heeft en morgen weer niet. Dat is de ware vrede niet. De ware vrede heeft men altijd, al is het ook dat er hevige schuldigheden somtijds zijn, en dat men sterk aangevochten wordt en erg bestreden.

De vrede is een goed dat niemand en niets zal wegnemen van degene die hem eenmaal deelachtig geworden is. En dat is een vrede met God, met de naaste, met de omstandigheden. Als de mensen omstandigheden hebben die niet naar de zin zijn, dan hebben ze ook geen vrede, want ze moeten vrede hebben door de wegneming van het moeilijke. En een begenadigd mens heeft de meeste vrede *in* de moeilijkheden. Als een begenadigd mens tegen God opstaat, knort, ontevreden is, omdat hij het zo moeilijk heeft, dan heeft hij de dingen nog niet begrepen. Want ten eerste heeft God recht om moeilijkheden te zenden, mij dunkt. En in de tweede plaats kan geen mens de moeilijkheden missen. En waarom niet? Omdat de moeilijkheden – zo ze de mens niet verbitteren – hem doen afsteken naar de diepte. Hij moet wel, nog eens, tenzij hij erdoor verbitterd wordt. En afsteken naar de diepte, dat heeft een begenadigd mens zeker nodig, hard nodig, want daarin ligt zijn voordeel, zijn geestelijk voordeel. En als nu de moeilijkheden er zijn, dan moet men niet al te sterk bidden om wegneming. Men mag bidden: “Zo het Uw wil is, Vader, neem dit moeilijke weg”, maar u moet

weten hoe u er tegenover staat. U moet niet denken of zeggen: “Hè, nu zou het zo aangenaam kunnen wezen, maar nu dát, nu dát!” Zo moet u er niet tegenover staan, want dat is niet God liefhebben, maar uzelf liefhebben. Ach, daar zit zoveel kwaad in, en daar zit zoveel verkeerdheid in. U moet ’s morgens niet opstaan met de gedachte: “Was het nu toch maar anders”, want tien tegen één dat, wanneer God uw kruis wegneemt of ook maar verlicht, u dan afzakt naar de wereld, misschien dezelfde dag al, als het niet is naar de zonde. Want dat is het verlangen van de natuurlijke mens, het kruis weg hebben om zich des te vrijer aan de zonde te kunnen overgeven, en in de wereld te leven.

En een begenadigd mens? Die mag ook bidden om wegneming van het kruis, om verlichting, maar hij moet dat doen, ten eerste om Gods wil, tot ere Gods, en in de tweede plaats tot heil van de naaste. En als het gebed zo niet is, reken er op dat God het veracht.

En als nu een mens wedergeboren is, dan tracht hij zijn lichaam mee te krijgen. Daarom wordt er gezegd dat we de leden van ons lichaam Gode zullen stellen tot wapenen der gerechtigheid, terwijl we ze gesteld hebben der zonde tot wapenen der ongerechtigheid (Rom. 6:13).

Ik hoor wel eens zeggen, wanneer de mensen met mij in aanraking komen, of met iemand die zegt wat ik leer: “Ach, dan zou men dit niet meer mogen doen, en men zou dat niet meer mogen doen...”. Dat hij die zo spreekt daarmee verraadt dat de wereld zijn hart heeft, hoef ik u niet te zeggen, nietwaar. Maar er zit zo’n grote dwaasheid in, want voor een begenadigd mens is het geen kruis om dit te laten en dat niet te doen, maar hij doet het met blijdschap. En wat hij bij de mensen vindt in de wereld en bij zijn kennissen ziet, dat haat hij met een volkomen haat. En zo ook haat hij met een volkomen haat wat door hemzelf somtijds aan kwaad bedreven wordt. Nee, de vreugde van een begenadigd mens heeft tot voorwerp God, en leven in vrede. “Wat vreë heeft elk, die Uwe Wet bemint! Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten” (Ps. 119:83 ber.). En dat men verwaardigd werd om een grote of een kleine opdracht te vervullen in dit leven, in betrekking tot Gods eer, Waarheid, Naam en zaak en in betrekking tot het heil van de naaste, dat is de vreugde van een christen, en nog veel meer. Nee kinderen, luister eens, dit is de vreugde niet dat je later in zo’n mooie wagen zult kunnen rijden; dat je zo bemiddeld zult zijn, dat is de vrede niet. Dat geeft meestal juist dat wat een mens van de vrede afhoudt. Maar de Schrift zegt: Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vroeg vinden (Spr. 8:17).

Bij leven en welzijn, en als God het geeft, gaan we de volgende week verder.

Nu zegt de apostel in onze tekst dat het aankomt op het leven niet naar het vlees, maar naar de Geest. Maar hierover spreken we nu vanmorgen niet. We hopen dat dit nog komen zal, en nog eens, als ik in het leven mag blijven en het wordt ons geschonken, dan zal het er wel toe komen.

Zijt u een wedergeboren mens? De meesten van u hebben mij nu zo dikwijls horen prediken. Wat heeft het geholpen? En wat hebt u gedaan terwijl u onder de prediking u bevindt, elke rustdag, elke woensdag? Wat hebt u gedaan? We zijn hier vóór acht dagen ook geweest, en wat hebt u nu in deze week gedaan ten aanzien van de wedergeboorte? Bij deze en dergelijke vragen moet u zich neerleggen, en niet rusten voordat u een antwoord hebt. Want het leven gaat snel, en straks, dan is u er niet meer. Dan zou het kunnen zijn dat u in zo'n mooie wagen gereden had, en dat u heel wat bereikt had in de wereld. Maar uw ziel? *Uw ziel?* Uw ziel zou u honger hebben laten lijden. O, wat een verschrikkelijke toestand, zijn edelste deel honger te laten lijden!

Gij moet u op uw knieën werpen, de eenzaamheid zoeken, de middelen gebruiken, en niet rusten voordat u een bevestigend antwoord hebt op mijn vraag: "Zijt u een wedergeboren mens?" Niet rusten; nee, die indrukjes hebben geen betekenis. Dat u al zegt: "Ja, het moet toch veranderen, het zal toch moeten veranderen" – alles zonder waarde, zonder waarde. Nee, er moet aangepakt worden, er moet wat gedáán worden. En anders wordt er niets gedaan. Wat u te doen hebt, heb ik u gezegd: van heden af u afzonderen, óf in uw huis, óf in de stilte daarbuiten. Er moet een alarmgeroep opgaan tot God, of Hij Zich aan u bekend mocht maken.

Er zijn mensen die zeggen: "Ja, maar" – ach, het is me menigmaal ter ore gekomen – "ik begrijp de dingen niet". Als een kind op school komt, begrijpt het dan de dingen die hem voorgezet worden? Begrijpt het iets van het lezen, rekenen, enzovoort? Dat kind moet het leren. En waarom zegt nu dikwijls de mens: "Ik begrijp het niet", en meent dan daarin een excuus te hebben om niet onder de prediking te komen of de Bijbel niet te lezen. Waarom? Ach, als hij zich zijn schooltijd herinnerde, dan zou hij zich zo niet uitlaten. Maar het is achteloosheid, onverschilligheid en vijandschap. Hij wil ervan af zijn. Juist omdat men het niet begrijpt, moet dat alarmgeroep opgaan. Het is waar, wij begrijpen de dingen niet van nature. Dat hebt u wel van Nicodemus gehoord: "Hoe kunnen deze dingen geschieden?" Hij was een leraar; hij was niet alleen een leraar, maar hij was onder de leraren een van de eersten, en toch verstond hij de dingen niet. De wedergeboorte, de eerste genade waar het op aan komt, verstond hij niet. Maar later heeft hij haar wél verstaan. Toen is hij voor het aangezicht van de zon uitgekomen voor zijn geloof in, en zijn liefde tot Christus, waarvoor hij nu nog God eeuwig looft en dankt, God looft en dankt omdat Hij hem uit die synagoge des satans, het Sanhedrin, en uit hemzelf uitgehaald heeft.

En nu moet u zich afvragen of u een wedergeboren mens zijt. En nooit rusten! Want het kan gebeuren dat men zo eens wat ziet en wat voelt, en ook dat men eens uitgered wordt, ook wel dat men rechtzinnige theorieën heeft, en rechtzinnig over de dingen kan spreken, maar u moet er geen waarde aan hechten als ze niet tot wat anders brengen. En dat andere is het diepe gemis van God; het gemis van God, zó diep, dat u – hoewel u aan het werk blijft, en uw werk tracht zo goed mogelijk te doen – in de grond van de zaak en vergelijkenderwijze geen belangstelling hebt voor uw

werk, maar alleen daarvoor: hoe krijg ik God terug? En dan zult u ook God terugkrijgen.

Nu, de kenmerken van de wedergeboorte ga ik nu niet meer noemen. Mijn tijd is voorbij, en als u ermee werkzaam werd, dan had u genoeg gehoord. En als u zich de dingen niet aantrekt, al sprak ik dan nog tot het laatste uur van mijn leven, het zou toch ook niet helpen. Mensen zijn dikwijls gegrepen door een enkel woord.

Amen.

Gebed:

En ach, Heere, we weten wel dat er over U en over de dingen van Uw Koninkrijk nooit naar waarde gesproken kan worden. Dat hebt U alleen gedaan, Heere Jezus, en na die tijd heeft niemand het gedaan, behalve degenen die Gij inspireerde door Uw Heilige Geest. Maar daar gaat het ook niet om. Het is van het allerhoogste belang dat we ze kennen – en dan zullen we ze niet meer ontkennen – dat we ze kennen en zoeken, en dat we er meer in zien dan de gehele wereld ons zou kunnen aanbieden – verondersteld dat ze dat wilde; ze doet het niet – want er is in U een genoegzaamheid.

Ach, Gij zijt groot en heerlijk. Wie U vindt, die vindt het leven en trekt van U een welgevallen. Het geeft alles vergenoeging, blijdschap, sterkte, vrijmoedigheid, doorkomen. Men komt door alles heen. “Die, hoe het ook moog’ tegenlopen, gestadig op Zijn goedheid hopen”, heeft de psalmist van de oude dag gezongen, en zo is het Heere. Gij valt niet tegen. Wij vallen onszelf tegen, bitter. De wereld valt ons ook tegen. Ze is bedrieglijk. Ze belooft veel; ze geeft jammerlijke ellende. Gij geeft altijd meer dan Ge beloofd hebt, en vóór alle dingen geeft Gij wat de psalmist uitgedrukt heeft in deze woorden: “Gijlieden die God zoekt, ulieder hart zal leven”. Welk een aanbidding, welk een goed! Hoe groot is Uw goed dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen.

Bewaar ons op de weg, die hoe langer hoe onveiliger wordt, en breng ons tot het onze.

Amen.

Gezongen: Psalm 2:6 en 7.